

Hold partipolitikken utenfor styrerommet

KS Bedrift har følgende oppfordring til norske lokalpolitikere: Ikke bruk valgnatta til å hestehandle om fordeling av styreverv.

14. september 2015 er det valg i Norge der nye kommunestyre og ordførere skal velges. Mindre kjent er det påfølgende valget av styrer i kommunalt eide samfunnsbedrifter, bedrifter som er helt sentrale for næringslivet og dagliglivet til oss alle.

KS Bedrift representerer mer enn 500 samfunnsbedrifter, de fleste eid av norske kommuner. Det er havner, avfallsselskaper, energiselskaper, brann og redning, vann- og avløp og helsebedrifter – ja, kort sagt selskaper som leverer viktige tjenester til folk og næringsliv. Selskaper som er avgjørende for sikkerhet, miljø og gode klimaløsninger.

Dette er selskaper som trenger aktive og kompetente styrer. Styrer som er uavhengige, setter av nok tid og har den kompetanse og bransjekunnskap som selskapene trenger. Likevel ser vi at det kan bli lagt enda mer vekt på selskapets beste når styrene skal velges.

Krav til styremedlemmer

KS Bedrift mener at det bør være tre grunnleggende krav til styremedlemmer. De må være kompetente. De må ha tid til styrejobben. De må opptre uavhengig.

Et styre er et team av engasjerte og kompetente personer som støtter, utfordrer og motiverer daglig leder. Styrets kompetanse skal gjenspeile selskapets behov. KS Bedrift mener det er viktig at selskapet samarbeider med eier og generalforsamling om hva slags kompetanse og kapasitet styret har behov for. Et godt utgangspunkt for denne vurderingen er selskapets formålsparagraf og de langsiktige strategiene som er lagt for selskapet. Det er også viktig å finne styremedlemmer som er «uavhengige», og som tør å være krevende, kritiske og spørrende til ledelsen.

Gode styrer gir gode bedrifter

Mange kommuner velger selskapsorganisering, som er en god løsning for kommuner som verken vil privatisere eller ha tjenesten i etaten. Slik kan man både beholde demokratisk kontroll og drive mest mulig effektivt. Samtidig stiller organiseringen krav til kommunene som aktive og profesjonelle eiere.

Mange kommuner er aktive og gode eiere, og velger styremedlemmer først og fremst ut fra kompetanse. Prinsippet om at styret skal være uavhengig av for eksempel partipolitikk gjør at man kan velge styremedlemmer utenfor kommunestyresalen, og dermed få flere å velge mellom.

Eier og styre har ulike roller

Norske lokalpolitikere er gode på politikk og å forvalte lokaldemokratiet. Politisk kompetanse i styrene er ofte også viktig. Utfordringen er at rollen som eier og rollen som styremedlem er fundamentalt forskjellig. Først og fremst er eierrollen overordnet rollen som styremedlem. Vi mener derfor at ledende politikere har sin naturlige plass i det øverste selskapsorganet; generalforsamling og representantskap, og ikke i styret.

Som eksempel er en av generalforsamlingens viktigste oppgaver å velge medlemmer til styret - eventuelt også kaste styret. Som sentral politiker kan en da bli sittende på begge sider av bordet. Videre er det slik at eier legger de overordnede føringene for selskapet, mens styret har ansvaret å forvalte og utvikle selskapet innenfor eiers føringer og retningslinjer.

Til sammenligning sitter ikke stortingspolitikere i styrene for statens selskaper.

Unngå hestehandelen

Samfunnsbedriftene kommunene eier er til for å skape best mulig tjenester for innbyggere og næringsliv. Da fortjener de godt sammensatte styrever som bidrar til god utvikling og drift. Styrever som er sammensatt i seiersrus en sen time på valgnatta bør unngås.

Bjørg Ravlo Rydsaa
Direktør i KS Bedrift

Tone Molvær Berset
Advokat i KS Bedrift